

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

ATA, Hälsingland, Kårböle sn.

Kilström, Bengt Ingmar. Kårböle kyrka och S:t Olofs offerkyrka i Kårböle. Ingår i serien Hälsinglands kyrkor 15B. Uppsala 1994.

Kungliga byggnadsstyrelsen Kulturhistoriska byrån, Hs, Färila sn, Kårböle k:a, K170.

Länsmuseet Gävleborg, ärendearkiv

Persson, Ingrid och Per-Emil (Muntliga uppgifter april-maj 2004)

Röjd, Albin och Lundeberg, Z. J. Kårböle kyrka 100 år. Färila 1967.

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1000-talet?	Kårböle första kyrka, ett träkapell byggs enligt traditionen i bygden, på den plats där Dag Ringsson med en här av hälsingar rastade 1029 under sin färd till Norge för att undsätta kung Olof Haraldsson, sedermera känd som S:t Olof. Efter kungens död 1030 inleds pilgrimsvandringarna till S:t Olofs grav i domkyrkan i Nidaros och enligt seden skulle pilgrimerna skänka något till kapellet i Kårböle (därav namnet offerkyrka) för att få en lyckosam resa. Hur detta första träkapell såg ut är inte känt.	Kilström, B. I. 1994.
1100-talet	Kårböle kyrkas Madonnaskulptur skapas.	Kilström, B. I. 1994.
1531	Fogdarnas inkasserar klockskatt från Kårböle kapell.	Kilström, B. I. 1994.
1547	Konfiskering av återstående kyrksilver från Kårböle kapell.	Kilström, B. I. 1994.
1500-talets mitt.	Pilgrimsfärderna tar slut och offerkyrkan lämnas öde.	Kilström, B. I. 1994.
1599	Invigning av en ny träkyrka i Kårböle.	Kilström, B. I. 1994.
1633	Två kyrkklockor finns i Kårböle	Kilström, B. I. 1994.
1700-talets början	Enligt prosten Broman är kyrkan åtta meter lång, fem meter bred och nio meter hög. (Möjligen kan den ha varit av stavkyrkemodell med tanke på höjden). I väster har byggnaden ett troligen sekundärt tillkommet torn, vilket bara är ett par meter högre än taknocken. Ett litet "contoir" utgör sakristia. I byggnaden fanns ett korskrank av svarvade träpinnar.	Kilström, B. I. 1994.
1712	Bildhuggaren Petter Blom från Gävle förfärdigar tillsammans med några medhjälpare altarprydnad och predikstol till kyrkan.	Kilström, B. I. 1994.
1716	En ny sakristia byggs.	Kilström, B. I. 1994.
1737	En klockstapel uppförs sydväst om kyrkan och församlingens tidigare kyrkklocka hängs upp i denna tillsammans med en ny kyrkklocka gjuten samma år i Stockholm av Gerhard Meyer.	Kilström, B. I. 1994.

1752	Enligt ett visitationsprotokoll är kyrkan både gammal och liten samt "nog så låg och svår att predika i".	Kilström, B. I. 1994.
1760	Det gamla kapellet uppges vara så "nedruttnadt at det förstörde sig sjelft." En ny kyrkobyggnad i trä uppförs i närheten av den tidigare kyrkan och invigs detta år. Kyrkan var försedd med altarpredikstol.	Kilström, B. I. 1994.
1776	Kyrkan förses med "åtskillige Målningar å Wäggarne" av målaren Paul Mickelsson Hallberg.	Kilström, B. I. 1994.
1800 (ca)	En kyrkklocka gjuts om av Per Öberg i Hudiksvall.	Kilström, B. I. 1994.
1817	Kyrkan förses med ett nytt torn där kyrkklockorna hängs upp.	Kilström, B. I. 1994.
1860-talet	Kyrkan utdöms som "ful och illa medfaren". Tornet har satt sig och hela byggnaden lutar betänkligt. Virket är svårt angripet av röta och svamp. Den gamla kyrkan rivs	Kilström, B. I. 1994.
1867	Församlingen beslutar bygga ny kyrka.	Kilström, B. I. 1994.
1868	Ritningar till en ny kyrka godkänns av Kungl Maj:t och platsen för den nya kyrkan utses. Beslutet bli att den nya kyrkan ska anläggas på den sandås som löper parallellt med Ljusnan, där även landsvägen går.	Kilström, B. I. 1994.
1869	Byggmästare Per Norin från Trönö påbörjar arbetet med den nya kyrkan, en träbyggnad med torn i väster och sakristia i öster bakom altaret.	Kilström, B. I. 1994.
1870	Kyrkan samt den nya kyrkogården invigs. Kyrkogården sträcker sig 40 fot öster och väster om kyrkobyggnaden samt 70 fot i söder och norr om densamma.	Kilström, B. I. 1994.
1871	Kyrkans orgel byggs av E. A. Setterquist & son.	Kilström, B. I. 1994.
1925	Kårböle kyrkas tak förses med ett galvaniserat plåttak som svartmålas.	Länsmuseet Gävleborg, ärendearkiv
1947	"Uppsnyggning" av kyrkogården. Gångar och kvarter ritas av kyrkoherde Albin Röjd. Gräsmattor ordnas och kyrkogårdens järnkors målas svarta och texten förgylls.	Röjd, A. och Lundeberg, Z. J. 1967.
1947-51	Genomgripande restaurering av kyrkan efter ritningar av bollnäsarkitekten Carl Bååth. Genomgång av allt plåttak och omålning. Nya fönsterbleck. Genomgång och lagning av puts på fasad samt därefter kalkmålning. Översyn av tornlanternin och åskledare. Ny trossbotten med kutterspånstillning och nytt trägolv av furu läggs in. Väggarna isoleras invändigt med träfiberplattor i kyrkorum och sakristia. Befintlig väggpanel och målningar sätts sedan tillbaka. Ny panel i vapenhus och vindfång. Taket isoleras med kutterspån. Ny panel i tak som putsas. Nya innanfönster sätts in. Nya portar med större bredd sätts in i det norra vapenhuset. Nya bänkar tillverkas i huvudsakligt utförande som den gamla, men med större mått. Målning utförs på trä med lackfärg. Väggarna i kyrkorummet vävspänns och målas med emulsionsfärg. Vapenhuset breddas och ny trappa ordnas till läktaren. Ingången mot söder tas åter upp när den tidigare kaminen tas bort. Putsade ytor stryks med kalkfärg. Järn och plåt behandlas med oljefärg. Installation av elektrisk uppvärmningsanordning. Ny altartavla av Västeråskonstnären Nils-Aron Berge. Nytt förvaringsskåp i sakristian.	Kilström, B. I. 1994/ Länsmuseet Gävleborg, ärendearkiv/ Kungl. Byggnadsstyrelsens arkiv. Hs Färila sn, K 170, Kårböle.
1957	Kyrkogården utvidgas åt öster. Gravkällaren byggs strax därefter.	Kilström, B. I. 1994/ Persson, P.-E.

1968-69	Fyra väggmålningar som kommer från 1776 års kyrka infogas i kyrkorummets väggar, tre mot söder och en över utgången mot norr.	Länsmuseet Gävleborg, ärendearkiv.
1996	Omfattande restaurering av fasad och interiör. Faserna putsas, taken målas om med svart linoljefärg och utvändiga förgyllningsarbeten utförs. Nedre delen av tornspiran läggs om med ny fabrikslackerad plåt. Lagning av plåtkors. Handikappramp anläggs utanför tornentrén genom att den befintliga trappan flyttas ut ca 0,5 meter och anslutes mot en ny handikappramp mot norr. I kyrkorummet sätts kompletterande bröstpanel upp och målas, putslagning i tak med hydrauliskt kalkbruk, ommålning av väggar och kransgesims samt delar av bänkinredningen mm. Slipning av trappa till predikstol. Övrigt golv behålls som skurgolv.	Länsmuseet Gävleborg, ärendearkiv.
2002	En minneslund anläggs i den nya kyrkogårdsdelens nordöstra hörn.	Länsmuseet Gävleborg, ärendearkiv.
2003	Textilskåpet i sakristian byggs om och utökas i storlek efter ritningar av Kicki Kirvall Hanses. Textilskåpet målas sedan i samma färg som omgivande snickerier.	Länsmuseet Gävleborg, ärendearkiv.